

Výroční zpráva 2025

MUZEUM J. V. SLÁDKA A MĚSTSKÉ MUZEUM ZBIROH

Obsah

- Základní údaje
- Zhodnocení roku 2025
- Expozice
- Krátkodobé výstavy
- Ostatní kulturní akce
- Komunitní zahrada
- Nová pokladna
- Investice
- Péče o sbírkový fond
- Inventarizace
- Návštěvnost
- Ostatní

Základní údaje

Muzeum J. V. Sládka a Městské muzeum Zbiroh

Masarykovo nám. 28, 338 08 Zbiroh

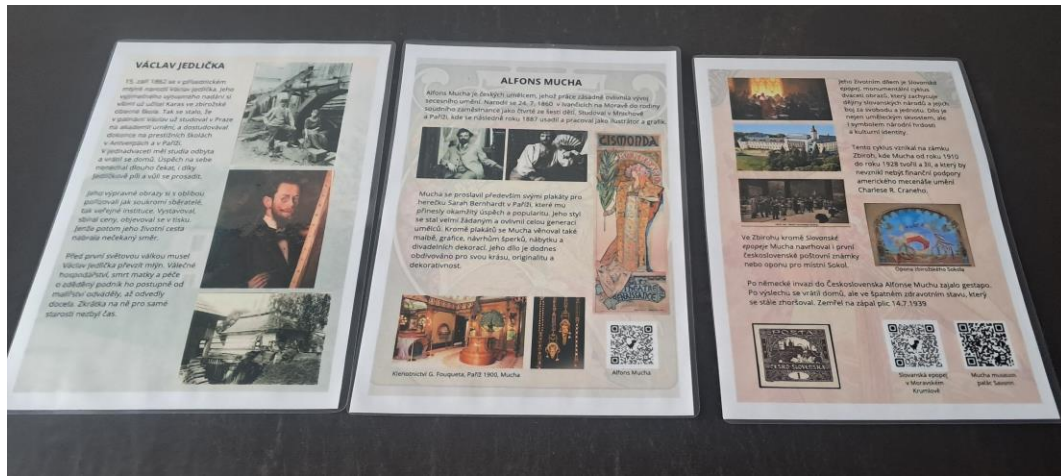
- Muzeum je organizační složkou Města Zbiroh a vzniklo spojením 2 muzeí: Vlastivědné muzeum bylo založeno v roce 1933 a v průběhu let se stěhovalo. Muzeum J. V. Sládka bylo založeno v roce 1952 ve Sládkově rodném domě v čp. 28. Do této později rekonstruované budovy se sloučila obě muzea. Dnes v přízemní části sídlí Městské muzeum Zbiroh a v prvním patře je expozice Muzea J. V. Sládka.
- Městské muzeum Zbiroh dokumentuje řemeslnou výrobu na Zbirožsku, zejména zaniklé cvočkařské řemeslo, a působení tzv. „Krále železnic“ H. B. Strousberga. Raritou je sbírka kuřáckého náčiní z kdysi vyhlášené zbirožské továrny Václava Jíši. Součástí expozice je i klasická selská jizba z 19. století vybavená malovaným nábytkem.
- Expozice v prvním patře představuje interiér, v němž slavný básník Josef Václav Sládek žil a tvořil, doplněný informačními panely s celou řadou dokumentů a dobových fotografií z různých období jeho života.
- Nově byla zprovozněna také muzejní zahrada, která zčásti slouží jako komunitní prostor pro pěstitele z řad zbirožských občanů, zčásti jako kulturní prostor, na němž se v letních měsících konají koncerty a jiné akce pro veřejnost.

Zhodnocení roku 2025

V roce 2025 se toho v muzeu událo poměrně dost v nejrůznějších oblastech:

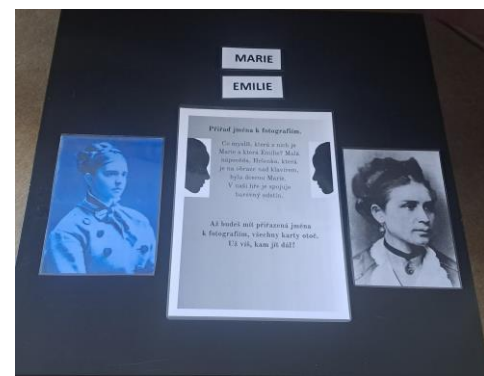
1. Byl zaveden elektronický **pokladní systém VS3**, díky němuž se zjednodušila evidence vstupného i suvenýrů.
2. Došlo ke **kompletní rekonstrukci a úpravě prostoru dolní kanceláře** tak, že z poloviny vznikla nová reprezentativní pokladna.
3. Byl zahájen provoz **muzejní zahrady**. Na jaře si první zájemci obsadili připravené vyvýšené záhony, a v přední části zahrady se od června do září konaly různé společenské akce – koncerty, jóga pro veřejnost i pro seniory apod.
4. Celková **inventarizace sbírkového fondu** muzea pokročila o značný kus dopředu, v části depozitáře byl instalován nový regálový systém pro lepší přehlednost a klimatické podmínky.
5. Byla vytvořena a přijata **Koncepce rozvoje muzea**.
6. Získali jsme dotaci na zřízení **knihovnického systému Tritius** pro budoucí muzejní knihovnu, v níž je více než 8 000 svazků.
7. Došlo k **ošetření některých sbírkových předmětů** a restaurování vzácného uměleckého díla.
8. Rozloučili jsme se s jedním brigádníkem, ale přibyly nám **2 další členky průvodcovského týmu**.
9. A konečně muzeum po celý rok žilo **výstavami, akcemi a sousedským kulturním životem**.

Expozice

- Expozice vlastivědného Městského muzea byla v průběhu roku obohacena o zalaminované informační listy („info sheets“) doplněné QR kódy se zajímavostmi. Díky této nenákladné pomůcce jsme rozšířili informační záběr a umožnili také návštěvníkům, aby si expozici v případě zájmu prošli sami bez průvodního výkladu. Asi nejčennějším informačním přírůstkem v této oblasti je 9minutový dokumentární film, který vyrobilo Muzeum Novojičinka. S jeho svolením jsme snímek nabídli ke stažení prostřednictvím QR kódu. Film názorným způsobem krásně ukazuje tradiční zpracování Inu – k němuž se váže naše expozice v selské jizbě.

- Vzhledem k tomu, že naše muzeum až dosud nebylo příliš zaměřené a připravené na dětské návštěvníky, vytvořili jsme zábavnou a vzdělávací **MUZEJNÍ HRU**, která má stanoviště napříč celou budovou muzea. Hra v sobě zahrnuje poznávací prvky týkající se cechů a života J. V. Sládka, kromě toho mají děti ve vlastivědné expozici hledat 9 předmětů, které dobou svého vzniku mezi exponáty nepatří. Hra nenásilnou formou nabízí dětem některé základní a důležité informace vztahující se k expozicím muzea. Na konci čeká každého účastníka malá odměna a diplom.

Krátkodobé výstavy

Ve Výstavní síni muzea proběhly v průběhu roku 4 výstavy:

1. **CARMEN Z PĚTIDOMÍ** (6. 2. – 3. 3. 2025) – výstava o slavné operní divě Marii Gärtnerové, která strávila více než 40 let ve Zbiroze.
2. **SE SKŘÍTKY DO PŘÍRODY** (11. 3. – 22. 4. 2025) – výstava ilustrátorky a autorky obrázkových knížek pro děti Andrey Popprové
3. **ODBOJ. HRDINOVÉ ZBIROŽSKA** (6. 5. – 31. 8. 2025) – výstava o zbirožském odboji k 80. výročí od konce 2. světové války
4. **KDO BYL J. V. SLÁDEK?** (19. 10. – 30. 12. 2025) – výstava ke 180. výročí narození zbirožského rodáka a slavného básníka Josefa Václava Sládka, kterou provázely další doprovodné programy

Carmen z Pětidomí

Výstava „Carmen z Pětidomí. Příběh operní pěvkyně **Marie Gärtnerové**“ vznikla na popud pěvkyně a pedagožky Květuše Ernestové a ve spolupráci s ní. Posledních 40 let svého života totiž ve Zbiroze (nejprve na zámku, později v domku v Pětidomí) strávila operní diva, která svého času byla žádanou hvězdou evropských divadel, přirovnávaná svým hlasem k Emě Destinové, ale v Čechách bohužel zcela upadla v zapomnění.

Její pohnutý život se podařilo zprostředkovat pomocí zachovaných deníkových záznamů a množství fotografického materiálu, ale i díky zápůjčce mobiliáře z její pozůstalosti či některým sbírkovým předmětům z depozitáře našeho muzea.

Výstavu navštívilo **cca 70 lidí** a věříme, že kdybychom měli možnosti prodloužit dobu jejího trvání, setkala by se s ještě větším ohlasem.

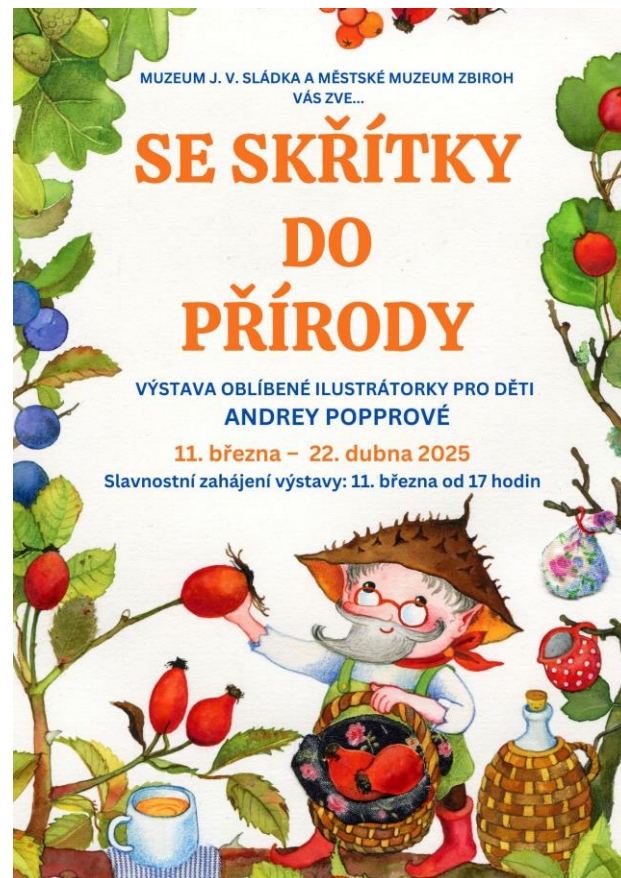

Se skřítky do přírody

Na jarní období jsme do muzea pozvali oblíbenou ilustrátorku a autorku dětských knih **Andreu Popprovou**, která zde vystavila ilustrace z celé řady knižních titulů. Její dílo jsme zvolili i proto, že ve svém díle vždy zdůrazňuje edukativní složku a snaží se dětem zábavnou formou předávat znalosti o přírodě a učit je lásce k ní. Výstava se setkala s velkým úspěchem, ověřili jsme si, že cílová skupina rodin s dětmi vítá podobné kulturní počiny. Zájem byl i ze strany místní ZŠ a MŠ.

V dubnu proběhla beseda s autorkou, na niž navazovala tvořivá dílnička otevřená pro veřejnost.

Celkem výstavu navštívilo **bezmála 400 lidí**, s velkým zájmem se setkala i možnost zakoupit si přímo na výstavě vybrané autorčiny tituly za výhodnou cenu.

Odboj. Hrdinové Zbirožska

Výstavou o odboji na Zbirožsku, uspořádanou u příležitosti 80. výročí konce 2. světové války, jsme chtěli místním obyvatelům připomenout a přespolním návštěvníkům ukázat, jak významné bylo odbojové hnutí v našem kraji a kolik hrdinství projevila velká řada obyčejných obyvatel Zbiroha a okolí. Podnítit tím hrdost Zbirožanů a předat tyto důležité informace dalším generacím.

Výstava uvedla místní odboj do celorepublikového kontextu, představila nejdůležitější aktéry, pomocí instalací přiblížila život za protektorátu, partyzánský kryt v lese u Kařízku i důležitou roli četnictva v místních odbojových aktivitách.

Pozvánku ke zhlédnutí přijaly mj. i vyšší ročníky ZŠ J. S. Sládka, pro něž jsme měli připravenou besedu s pracovními listy a povídání o tom, jak vypadal život za druhé světové války i jaká rizika podstupovali všichni odpůrci německé okupace.

Výstavu navštívilo **bezmála 150 lidí a dalších 35** se účastnilo přednášky pplk. Valdhanse na téma zbirožského četnictva za 2. světové války.

Kdo byl J. V. Sládek?

Výročí 180 let od narození J. V. Sládka (27. 10. 1845) bylo z pohledu muzea vyvrcholením celoročních aktivit. Naše město je na svého rodáka patřičně hrdé, proto jsme připravili program, který by tuto událost náležitě oslavil:

19. října 2025 Slavnostní koncert Pocta J. V. Sládkovi (zhudebněné verše v podání barytonisty Romana Hozy) a zahájení výstavy „Kdo byl J. V. Sládek?“ i výstavy Sládkových portrétů od žáků zbirožské ZUŠ

27. října 2025 Přednáška profesora Martina Hilského „Sládek a český Shakespeare“

14. listopadu 2025 „Nač tepeš, písni?“ Večer ze Sládkovy poezie v podání Jiřího Štrébela za hudebního doprovodu Jaroslava Kořána. Připraveno ve spolupráci s Českým centrem mezinárodního PEN klubu.

22. listopadu 2025 Loutkové představení „Studánka a kouzlo lesa“

Oslavy i výstava se setkaly s krásnými ohlasy, během všech akcí vznikala neopakovatelná atmosféra, která byla důstojnou oslavou velkého básníka. Interaktivní program navštívilo 7 tříd místní ZŠ, veškeré akce měly nadstandardně vysokou účast.

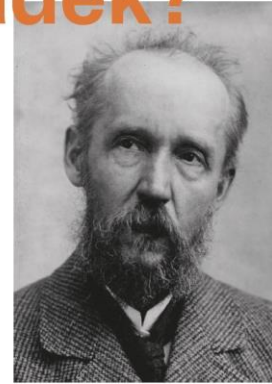
Výstavu zhlédlo **celkem 384 návštěvníků**, ostatní doprovodné akce měly účast **celkem 155 lidí**.

Na výstavu se podařilo získat **dotaci MK ČR**.

Kdo byl J. V. Sládek?

Muzeum J. V. Sládka
a Městské muzeum
Zbiroh

Výstava k 180. výročí
narození slavného básníka

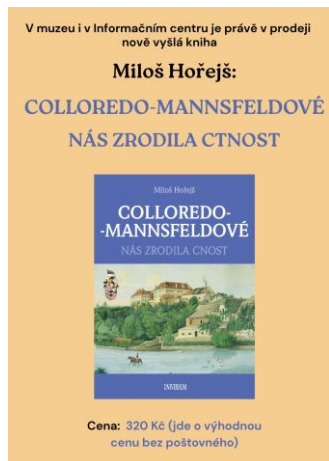

19. 10. — 31. 12. 2025

Slavnostní zahájení 19. října v 15 hodin
koncertem „Pocta J. V. Sládkovi“

Expozice muzea, Masarykovo nám. 28, Zbiroh

Ostatní kulturní akce

- **21. 1. 2025 „Americké ohlasy“** – koncert ze skladeb A. Dvořáka s četbou úryvků ze Sládkových fejetonů – k výstavě „Do Nového světa“ – Kino Zbiroh
- **22. 2. Akce Klubu českých turistů Anno libri** – výprava za J. V. Sládkem, start ve vestibulu muzea
- **22. 5. „Nás zrodila ctnost“** – přednáška PhDr. Miloše Hořejše k jeho knize o rodu Colloredo-Mannsfeld.
- **13. 6. Muzejní noc** – bojovka pro děti, výtvarná dílna, výprava ke zrestaurovaným náhrobkům Antonie Mizerové a Vilemíny Sládkové
- **27. 6. První koncert z cyklu Zahradní pátky** – Jaroslav Kořán
- **11. 7. Zahradní pátky** – koncert Monia Sonk a Míra Čermák
- **20. 7. Jóga v muzejní zahradě** – pro veřejnost, s lektorkou Míšou
- **24. 7. První sousedská večeře** – kvůli nepřízní počasí ve vestibulu muzea
- **15. 8. Zahradní pátky** – koncert Semtam Trio
- **24. 8. Jóga v muzejní zahradě**
- **18. 9. „Maroko“** – přednáška Jana Maghreba ve Výstavní síni muzea
- **16. 10. Přednáška** vedoucí muzea Lucie Šavlíkové o J. V. Sládkovi v Bohutíně
- **1. 11. Dušičková vycházka** Zbirohem zakončená opékáním buřtů ve vile „Vlčí jáma“
- **18. 12. „Kouzelný vánoční zvonek“** – loutkové představení pro děti s výtvarnou dílničkou

Komunitní zahrada

Díky dotaci „Obec přátelská rodině a seniorům“, kterou se Městu Zbiroh podařilo získat, vyrostla v roce 2025 za muzeem krásná **komunitní zahrada**.

Jejím účelem je poskytnout vyvýšené záhony zájemců, kteří nemají vlastní zahrádku, vytvořit příjemný prostor v zeleni pro trávení volného času, poskytnout rodinám z dětmi bez vlastní zahrady místo pro spočinutí, podporovat mezigenerační výměnu.

- Kromě kvalitních vyvýšených záhonů byly z dotace do zahrady pořízeny **další prvky**:
- z sady zahradního nábytku
- Další prvky na posezení – zahradní lehátka, „vajíčko“, malé stolky a židle
- Nádoby na dešťovou vodu
- Dětské týpí
- Dětská kuchyňka
- Venkovní osvětlení
- Sound systém
- Projektor + přenosné promítací plátno
- Pískoviště

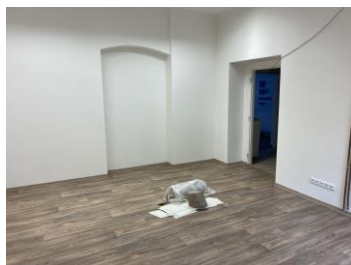

Nová pokladna

Kancelář v přízemí budovy muzea, která sloužila do loňského roku jako pracoviště výstaváře i zázemí pro průvodce a byla až po strop zaplněna knihami z muzejní knihovny, prošla v roce 2025 zásadní proměnou:

- Knihy byly provizorně umístěny do krabic a odstěhovány do jiné budovy.
- V celé místnosti byly **oškrábány všechny vrstvy staré omítky**, která byla zdrojem plísňových spor, následně byly zdi zpevněny perlinkou a znovu oštukovány. Na zem byla položena **plovoucí podlaha** v imitaci dřeva a do celé místnosti byl na zakázku **vyroben nábytek** tak, aby plnila své nové funkce.
- Policovými regály byl prostor předělen tak, aby u okna vzniklo chráněné pracoviště pro výstavářku a vstupní prostor sloužil jako **nová, reprezentativní pokladna a prodejna turistických suvenýrů**. Místnost teď působí moderním, čistým dojmem, prosklená vitrína umožňuje návštěvníkům prohlédnout si nabídku suvenýrů a konferenční stůl slouží jako vhodné místo pro přijímání profesních návštěv. Zadní části policových regálů slouží jako hezký prostor na propagaci muzejních akcí.
- V rámci této změny byl pořízen **pokladní a vstupenkový systém VS3**, který je jednoduchý na obsluhu, značně nám usnadnil práci a vyřešil nepřehlednou situaci, kdy se jednotlivé položky musely ukládat do různých „krabiček“ a vyúčtovávat několika subjektům zvlášť.
- **Náklady:** pokládka podlahy cca 26 000, nábytek 48 500 Kč, konferenční stůl a židle 8 146 Kč, oprava omítek cca 86 000 Kč, **celkem 168 000 Kč**.

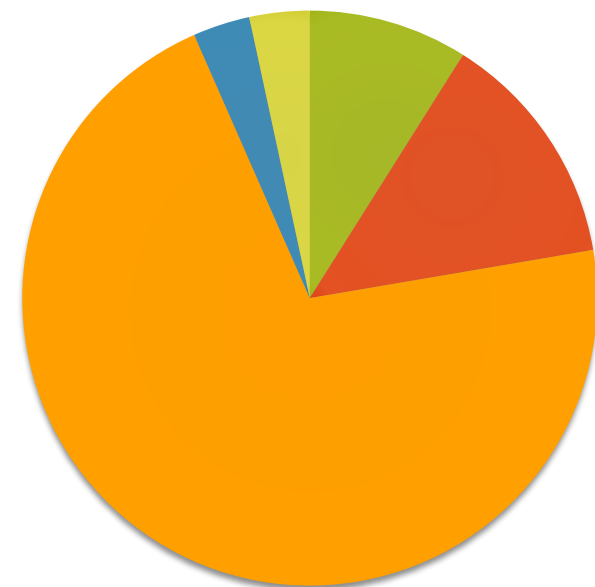

Investice

Kromě výše zmíněné investice do nového pokladního prostoru bylo do majetku zakoupeno ještě další zařízení v celkové hodnotě 389 100 Kč:

MP3 přehrávač a sluchátka	2588
výstavní figurína pánská	3437
4 ks plastových zásobníků na letáky A4 + 1 kovový stojan Áčko	3796
zahrazovací sloupky 3 ks	5106
Televize + držák + baterie	5659
Zařízení do muzejní zahrady a úložné boxy do depozitáře	5976
sekačka Hecht 547 SXW	6490
Notebook Lenovo - z dotazce na knihovnický systém VISK	11989
Zakoupení a implementace knihovnického systému Tritius	13157
Notebook Lenovo IdeaPad Slim 3 16IAH8 Abyss Blue	14597
3ks vlhkoměrů + 1 luxmetr	15027
regály do depozitáře za kanceláří v 1. patře muzea	15913
Výkresová skříň uzamykatelná na formát A1	21065
výstavní vitríny a panely	264300
CELKEM	389100

Investice

■ Elektronika ■ Depozitář ■ Výstavnictví
■ Zahrada ■ Knihovna

Péče o sbírkový fond

V roce 2025 došlo k několika opatřením, která měla za cíl:

a) ošetření sbírkových předmětů ohrožených škodlivými vlivy (biologičtí škůdci, klimatické podmínky atd.),

b) odborné posouzení a systemizace předmětů již zařazených do sbírky i předmětů dosud nezařazených.

V té souvislosti byly podniknuty tyto kroky:

- 1. Fumigace entomologických sbírek, knih a textilií** – firma Desinsekta odborně ošetřila plynem značně poškozené entomologické exempláře, veškeré textilie ze sbírek muzea a také část knih z muzejní knihovny, rovněž napadených škůdci (cizopasníci, plísně). Cena ošetření činila **4 800 Kč**.
- 2. Odborné ošetření a systemizace numismatických předmětů nezařazených do sbírky** – v rámci mezimuzejní spolupráce tuto činnost na naši žádost zajistilo Západočeské muzeum v Plzni prostřednictvím svého numismatika. Ten mince z depozitáře muzea roztřídil, posoudil jejich zařaditelnost/nezařaditelnost do sbírky a odborně ošetřil. ZČM si za tuto odbornou práci vyúčtovalo symbolickou částku **2 541 Kč**.
- 3. Odborné posouzení obrazového fondu muzea** – Mgr. Veronika Hulíková z Národní galerie na naši žádost **zdarma** posoudila veškerý obrazový fond muzea, odhadla hodnotu jednotlivých výtvarných děl, případně vhodnost jejich vyřazení ze sbírky pro nadbytečnost (značnou část fondu představují zarámované reprodukcce, které nemají téměř žádnou hodnotu).
- 4. Restaurování Krucifixu od Václava Myslbeka** – na žádost Národní galerie jsme zadali restaurování značně degradované skici Krucifixu od Václava Myslbeka, kterou máme v dlouhodobé zápůjčce ve stálé expozici věnované J. V. Sládkovi. Celková cena restaurátorských prací činila **42 500 Kč**.
- 5. Posouzení fondu chladných a palných zbraní** – v rámci mezimuzejní spolupráce kolegové ze Západočeského muzea v Plzni **zdarma** posoudili veškeré chladné a palné zbraně ze sbírky muzea, zkontrolovali správnost jejich popisu v systematické evidenci a delaborovali u palných zbraní. Závěr jejich zjištění je příznivý, většina zbraní je správně popsána a všechny palné zbraně jsou odborně delaborovány.

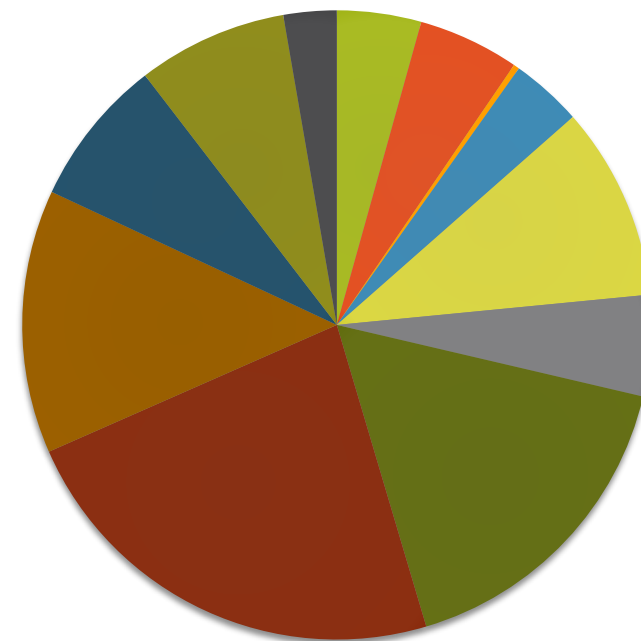
Inventarizace

V uplynulém roce Inventarizační komise ve složení Lucie Šavlíková, Marie Pražská, Hana Hřebenová pokračovala v generální inventarizaci sbírky Muzea J. V. Sládka a Městského muzea Zbiroh, která započala v květnu roku 2024.

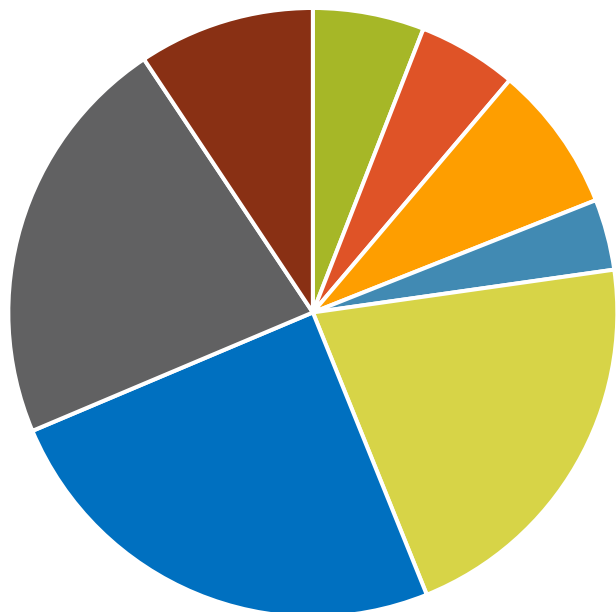
Celkem bylo od ledna do prosince 2025 zinventarizováno **2 310** předmětů.

leden	100
únor	120
březen	7
duben	85
květen	230
červen	120
červenec	387
srpen	531
září	313
říjen	176
listopad	178
prosinec	63
CELKEM	2310

Inventura

Návštěvnost

- Expozice zlevněné
- Expozice plné
- Výstava
- Akce zdarma
- Expozice zlevněné 25 Kč
- Expozice rodinné 120
- Výstava skupina
- Akce kulturní

Návštěvnost

V uplynulém roce naše muzeum navštívilo **celkem 1 859 lidí** (oproti 753 v roce 2024).

Z toho:

Expozice plné vstupné	155
Expozice snížené vstupné	110
Expozice rodinné vstupné	70
Expozice skupina	98
Výstava	393
Výstava skupina (školní skupiny)	460
Kulturní akce placené	174
Kulturní akce zdarma (vycházky, přednášky)	409

Na vstupném bylo vybráno celkem **39 435 Kč**.

Ostatní

• Odborná činnost:

Lucie Šavlíková ve školním roce 2024-2025 navštěvovala Základní kurz Školy muzejní propedeutiky (ŠMP) pořádané Asociací muzeí a galerií. Absolvovala jej s vyznamenáním na základě písemného testu, ústní zkoušky a odborné závěrečné práce nazvané „Carmen z Pětidomí. Výstava o životních osudech operní pěvkyně Marie Gärtnerové“. Vedoucím práce bývalý ředitel Západočeského muzea v Plzni PhDr. František Frýda.

Hana Hřebenová na Základní kurz ŠMP nastoupila v září letošního roku.

• Počet sbírkových předmětů zapůjčených na zámek Zbiroh:

20 ks

• Počet sbírkových předmětů vypůjčených od jiných institucí:

8 ks (do výstav Carmen z Pětidomí, Odboj. Hrdinové Zbirožska)

• Počet předmětů nově zapsaných do sbírky:

430 (celkem 94 inventárních čísel: 10 209 – 10 302)

• Média:

Facebooková stránka muzea je více využívána ke zveřejňování příspěvků o tom, co se v muzeu děje – zajímavé objevy v depozitáři, výročí významných zbirožských rodáků či obyvatel, fotoreportáže z pořádaných akcí, pozvánky apod. Periodicita příspěvků cca 2-3 x týdně. V současné chvíli má facebookový profil muzea cca **600 sledujících**.

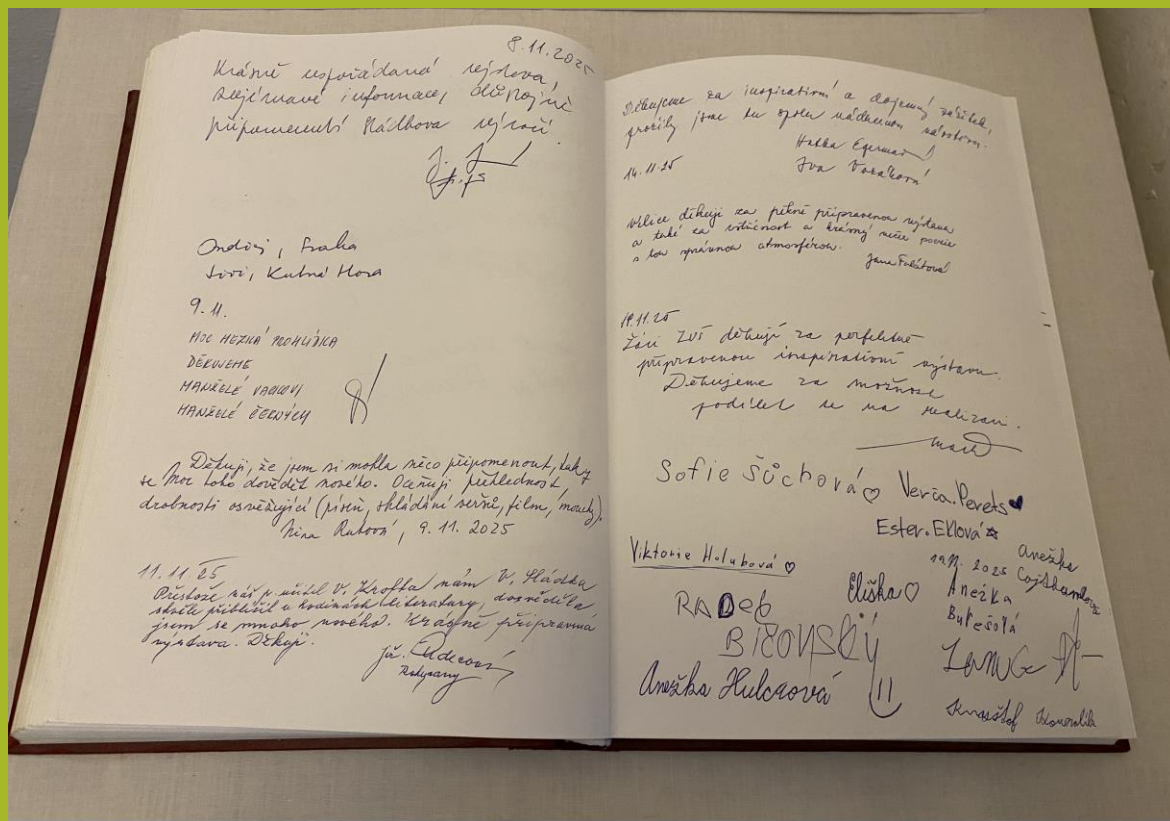
ČRo Plzeň – 2 vstupy do vysílání s informacemi o výstavách

Visit Rokycansko – pravidelně přesdíli naše pozvánky na akce

Tištěná inzerce v časopisech **Měšťan, Zbirožsko**, online inzerce na turistických a jiných portálech.

Děkujeme!

Mgr. Lucie Šavlíková – vedoucí muzea

lucie.savlikova@zbiroh.cz

Mgr. Hana Hřebenová – pracovnice muzea

hana.hrebenova@zbiroh.cz